

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
НА СЪЮЗА ПО ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 14.6.2019 г.
JOIN(2019) 12 final

**СЪВМЕСТНО СЪОБЩЕНИЕ ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИЯ И
СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

Доклад относно изпълнението на Плана за действие за борба с дезинформацията

А. Въведение

Защитата на демократичните процеси и институции от дезинформация¹ е голямо предизвикателство за нашите общества. За да се справи с това предизвикателство, ЕС е изградил стабилна рамка за координирани действия, която е в пълно съответствие с европейските ценности и основните права.

Силата на европейската демокрация зависи от активното участие на гражданите. Рекордно високата избирателна активност по време на последните избори за Европейски парламент показва колко ангажирани са европейците с оформянето на бъдещето на Съюза.

Въпреки че е твърде рано да се правят окончателни изводи за степента и въздействието на дезинформацията по време на тези избори, е ясно, че мерките, предприети като част от съвместния план за действие за борба с дезинформацията² и специалният пакет за изборите³ допринесоха за възпиране на атаките и изобличаване на дезинформацията. Насърчени от тези действия, множество журналисти, проверители на факти, платформи, национални органи, научни работници и членове на гражданското общество допринесоха за повишаване на осведомеността за начините за противодействие на заплахата. Подобрената информираност на обществеността направи по-трудно манипулирането на обществения дебат от злонамерени лица.

Въпреки това няма място за самодоволство и борбата срещу дезинформацията трябва да продължи. Това е дългосрочно предизвикателство, което засяга всички части от обществото и изисква постоянен ангажимент и усилия. Нужни са още действия за защита на демократичните процеси и институции на нашия Съюз от манипулация и дезинформация.

В днешния доклад на Комисията и върховния представител се прави първоначална оценка на постигнатия досега напредък и се изтъкват основните поуки за бъдещето. В доклада се обяснява по-подробно как планът за действие и пакетът за изборите са помогнали за борба с дезинформацията в контекста на европейските избори. Докладът представлява също така приносът на Комисията и върховния представител към заседанието на Европейския съвет на 20—21 юни 2019 г.

¹ Комисията дефинира дезинформацията като „доказуемо невярна или подвеждаща информация, която се създава, представя и разпространява с цел да се извлече икономическа изгода или съзнателно да се въведе в заблуждение обществеността, като последиците от това могат да бъдат в ущърб на обществен интерес“. Не се смятат за дезинформация грешките при предоставяне на информация, сатирата и пародията или ясно разпознаваемите политически мотивирани новини и коментари (COM(2018) 236). Целта на дезинформацията е да отвлече вниманието и да внесе разкол, да посее съмнение чрез изкривяване и фалшифициране на фактите, като по този начин обхвърка хората и отслабва доверието им в институциите и в установените политически процеси.

² JOIN(2018) 36.

³ Пакетът за изборите включва Съобщението на Комисията относно гарантирането на свободни и честни европейски избори, COM(2018) 637; Препоръката на Комисията относно мрежите за изборно сътрудничество, прозрачността онлайн, защитата от инциденти в сферата на киберсигурността и борбата с кампаниите за дезинформация в контекста на изборите за Европейски парламент, COM(2018) 5949; Насоките на Комисията относно прилагането на законодателството на Съюза за защита на данните по време на изборите, COM(2018) 638; Регламент (ЕС, Евратом) 2019/493 на Европейския парламент и на Съвета от 25 март 2019 г. за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 1141/2014 по отношение на процедура за проверка във връзка с нарушения на правилата за защита на личните данни в контекста на изборите за Европейски парламент, ОВ L 851, 27.3.2019 г., стр. 7—10.

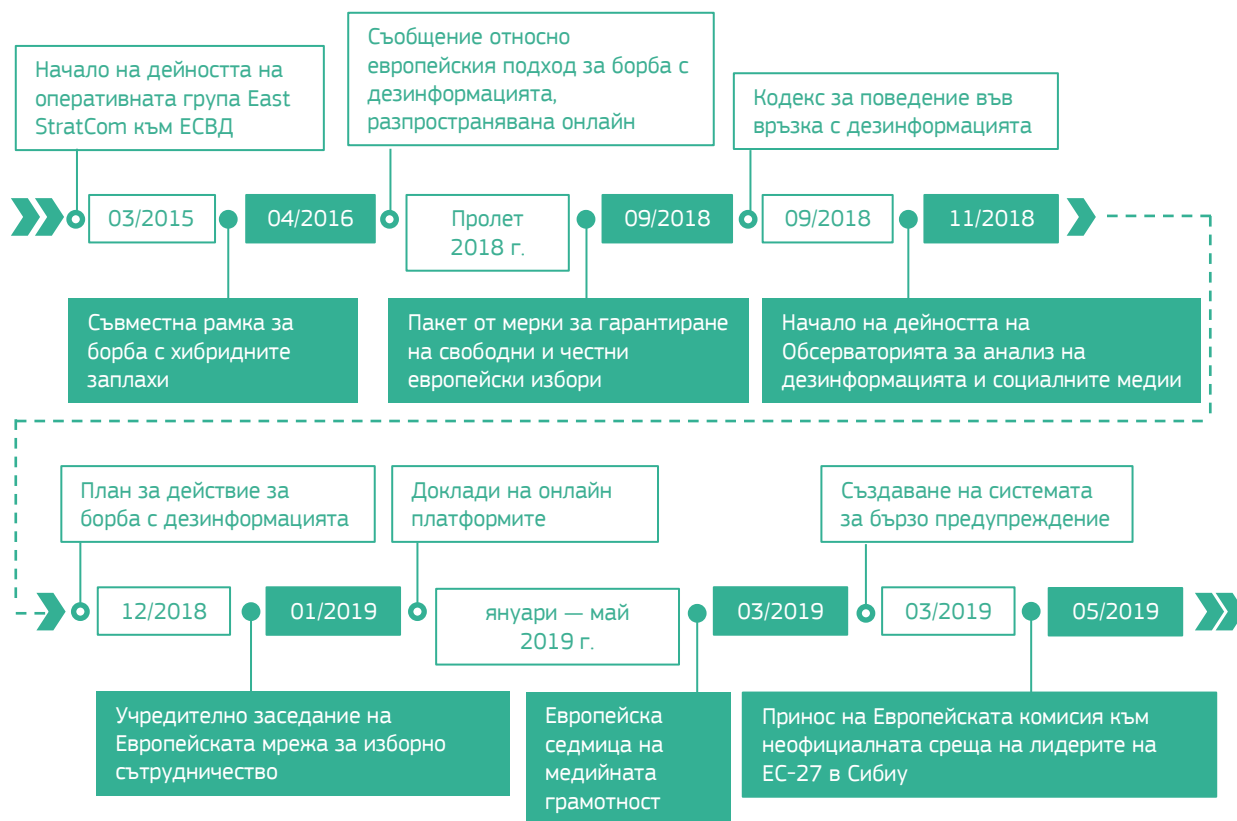
Б. Към координиран подход за справяне с дезинформацията

С приемането на плана за действие за борба с дезинформацията Комисията и върховният представител създадоха солидна рамка за противодействие на заплахите в ЕС и извън него. Всички съответни участници, включително институциите на ЕС, държавите членки, промишлеността и гражданското общество, изиграха своята роля по четири направления за действие:

1. ЕС укрепи своите способности за откриване и противодействие на дезинформацията чрез оперативните групи за стратегическа комуникация и Звеното на ЕС за синтез на информацията за хибридните заплахи към Европейската служба за външна дейност. Освен това Съюзът подобри координацията на действията за реагиране, като създаде система за бързо предупреждение с цел улесняване на обмена на информация между държавите членки и институциите на ЕС.
2. ЕС си сътрудничи с онлайн платформите и индустрията чрез доброволен Кодекс за поведение във връзка с дезинформацията, за да се предотврати манипулативното използване на техните услуги и да се увеличи прозрачността на политическите съобщения. Това позволява на потребителите да знаят защо виждат конкретно политическо съдържание и реклами и да проследят откъде идват те и кой стои зад тях.
3. Комисията и върховният представител, в сътрудничество с Европейския парламент, помогнаха за подобряване на осведомеността и устойчивостта на обществеността по отношение на дезинформацията, по-специално чрез повече базирани на факти съобщения и подновени усилия за насърчаване на медийната грамотност.
4. Комисията подкрепя усилията на държавите членки за осигуряване на неприкосновеността на изборите и укрепване на устойчивостта на демократичните системи в Съюза чрез улесняване на сътрудничеството, предоставяне на насоки и подкрепа и чрез законодателни мерки.

Обзор на съвместните и координирани действия на ЕС срещу дезинформацията

1. Подобряване на способностите и укрепване на координираните ответни мерки

Комисията и върховният представител засилиха способностите на Съюза за откриване, анализиране и изобличаване на дезинформацията, както и за гарантиране на координирани ответни действия, по-конкретно чрез системата за бързо предупреждение. Това бе направено по-специално чрез укрепване на съответните отдели в Генерална дирекция „Комуникации“ и увеличаване на финансовите и човешките ресурси в оперативните групи за стратегическа комуникация към Европейската служба за външна дейност. Така например увеличението на бюджета помогна на Оперативната група за стратегическа комуникация с Източното съседство да разшири обхвата на своите дейности и да продължи да разработва професионалния мониторинг.

Системата за бързо предупреждение улесни ежедневните комуникации и обмен на информация между органите на ЕС и държавите членки във връзка с конкретни случаи и тенденции в областта на дезинформацията.

Към настоящия момент наличните данни не са позволили да се установи отделна трансгранична кампания за дезинформация от външни източници, насочена специално към европейските избори. Въпреки това събраните доказателства показаха непрекъсната

дезинформационна дейност от руски източници⁴, целяща потискане на изборителната активност и повлияване върху предпочитанията на гласоподавателите. Деинформацията е била свързана с най-различни теми — от поставянето под въпрос на демократичната легитимност на Съюза до стимулирането на разединяващи обществени дебати по въпроси като миграцията и суверенитета. Това потвърждава, че кампаниите за дезинформация, водени от държавни и недържавни субекти⁵, представляват хибридна заплаха за ЕС.

Наблюдава се трайна тенденция за използване на дезинформация от злонамерени лица с цел популяризиране на крайни възгледи и поляризиране на дебатите на местно равнище, включително чрез неоснователни атаки към ЕС. Политиците в отделни държави често са възприемали тактиките и посланията, използвани от руски източници, за нападения над ЕС и неговите ценности⁶. Други външни лица също са участвали.

Злонамерени лица са използвали пожара в катедралата „Нотр Дам“ като илюстрация на предполагаемия залез на западните и християнските ценности в ЕС. Подобни субекти бързо са приписали политическата криза и последващия провал на правителството в Австрия на „европейската държава в сянка“, на „германските и испанските служби за сигурност“ и на други лица. Разпространяването на истории за неадекватността на законодателните правомощия на Европейския парламент и контрола, упражняван върху него от лобисти, е целяло намаляване на изборителната активност⁷.

Тактиките, използвани от разпространителите на дезинформация, се развиват толкова бързо, колкото мерките, приемани от държавите и онлайн платформите. Вместо да провеждат широкомащабни операции на цифровите платформи, тези лица, и по-специално лицата, свързани с руски източници, сега изглежда се насочват към операции в по-малък мащаб на местно равнище, които са по-трудни за откриване и разобличаване.

Като се има предвид все по-сложният характер на дезинформационните дейности и трудностите, свързани с достъпа на независими изследователи до данни от платформите, окончателната оценка на обхвата и въздействието на кампаниите за дезинформация ще отнеме време и ще изисква съгласувани усилия от страна на гражданското общество, академичните среди, публичните органи и онлайн платформите.

Системата за бързо предупреждение доказва своята стойност, като стимулира по-тесно сътрудничество между институциите на ЕС и националните органи. Броят на взаимодействията между органите постоянно нараства и системата се е превърнала в ключово средство за борба с дезинформацията. Тя е спомогнала и за засилване на сътрудничеството с онлайн платформите, въпреки че те все още не реагират достатъчно ефективно на външни доклади за неавтентично

⁴ Броят на случаите на дезинформация, приписвани на руски източници и документиран от Оперативната група за стратегическа комуникация с Източното съседство от януари 2019 г. насам (998) се е удвоил в сравнение със същия период през 2018 г. (434).

⁵ Вж. по-конкретно съобщенията на Facebook за премахване на страници, групи и профили в други страни <https://newsroom.fb.com/news/>.

⁶ <https://www.isdglobal.org/isd-publications/interim-briefing-propaganda-and-digital-campaigning-in-the-eu-elections/>.

⁷ За повече информация по тези случаи на дезинформация, вж. портала EUvsDisinfo: <https://euvsdisinfo.eu/disinformation-cases/>.

поведение и зловредно съдържание. Системата за бързо предупреждение е улеснила също така сътрудничеството с международни партньори като Г-7 и Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО), като то ще продължи да се засилва в бъдеще.

2. Прилагане на Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията

Онлайн платформите се превърнаха в мощни информационни портали за множество граждани на ЕС. Следователно те могат да играят ключова роля в разпространението на дезинформация. Ето защо Комисията призова платформите да увеличат усилията си в борбата срещу дезинформацията. В резултат от това през октомври 2018 г. основните платформи, включително Facebook, Google и Twitter, както и софтуерни компании и органи, представляващи рекламната индустрия, приеха саморегулаторен Кодекс за поведение във връзка с дезинформацията⁸. По този начин те доброволно поеха ангажимент да подобряват прозрачността, отчетността и надеждността на своите услуги.

Преди европейските избори през 2019 г. Комисията и Групата на европейските регулатори за аудио-визуални медийни услуги (ERGA)⁹ извърши целеви мониторинг на действията, предприети от Facebook, Google и Twitter въз основа на месечните доклади, предоставени от тези платформи от януари до май 2019 г.¹⁰ При мониторинга бяха установени следните постижения:

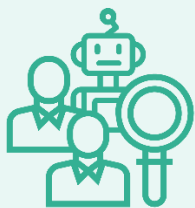
- ▶ Онлайн платформите са подобрили своя **контрол върху рекламното позициониране** с цел ограничаване на злонамерените практики от типа „кликбейт“ и намаляване на приходите от реклами на лицата, публикуващи дезинформация. В техните месечни доклади бяха представени подробни данни по държави за броя на рекламите и рекламните профили, премахнати поради измамни и подвеждащи действия¹¹.
- ▶ И трите онлайн платформи са увеличили усилията си за подобряване на **прозрачността на политическите реклами**, по-специално като ги етикетират и ги правят публично достъпни чрез библиотеки за реклами, в които може да се търси.
- ▶ Платформите докладваха, че са предприели действия за осигуряване на **целостта на техните услуги**. Те докладваха също, че са се съсредоточили върху манипулативното поведение, целящо повишаване на видимостта на съдържанието чрез координирани операции, както и върху злоупотребите с ботове и фалшиви профили.

⁸ През май 2019 г. Microsoft също подписа Кодекса.

⁹ ERGA ще приеме пълен доклад на заседанието на 20 и 21 юни 2019 г.

¹⁰ Комисията публикува тези доклади заедно със своята оценка на напредъка в изпълнението на Кодекса за поведение.

¹¹ Тези действия включват представяне за друго лице, спамиране, погрешно представяне, връзки към „ферми за кликове“ и/или уебсайтове на измамници. По време на петмесечния период, Google е предприел действия срещу 131 621 установени в ЕС профила за реклами поради нарушаване на неговите политики за погрешно представяне и срещу 26 824 установени в ЕС профила за реклами поради нарушаване на политиките за недостатъчно оригинално съдържание. Освен това Google е предприел действия срещу 1188 профила на издатели поради нарушаване на политиките на компанията за ценния инвентар. Facebook докладва за близо 1,2 милиона реклами, задействани в ЕС, поради нарушаване на неговите политики за нискокачествено или смущаващо съдържание, подвеждащо или невярно съдържание или заобикаляне на неговите системи. Twitter докладва, че е отхвърлил 6018 реклами, насочени към ЕС поради нарушаване на неговата политика за реклами за неприемливи бизнес практики, както и 9508 насочени към ЕС реклами поради нарушаване на политиката за качествени реклами.

От януари до май онлайн платформите са предприели действия срещу неавтентичното поведение, за да ограничат световното разпространение на спам и дезинформация. Google докладва, че е премахнал над 3,39 милиона YouTube канала по света и 8600 канала за нарушения на неговите политики за спама и използването на чужда самоличност. Facebook е дезактивирал 2,19 милиарда фалшиви профила през първото тримесечие на 2019 г. и е предприел специфични действия срещу 1574 базирани извън ЕС и 168 базирани в ЕС страници, групи и профили с неавтентично поведение, насочено към държавите от ЕС. Twitter е противодействал на близо 77 милиона фалшиви или подобни на спам профила в световен мащаб.

В дните преди изборите онлайн платформите са идентифицирали и премахнали допълнителни профили, разпространяващи дезинформация и слово на омразата, след получени сигнали от независими изследователи и журналисти¹². За над 600 групи и страници във Facebook във Франция, Германия, Италия, Обединеното кралство, Полша и Испания е съобщено, че разпространяват дезинформация и реч на омразата или че са използвали фалшиви профили, за да повишат изкуствено видимостта на съдържанието на партии или сайтове, които подкрепят. Тези страници са били видяни 763 милиона пъти от потребителите. В доклади от изследователи, проверители на факти и гражданското общество са били идентифицирани и други примери за широкомащабни опити за манипулиране на поведението на избирателите в поне девет държави членки¹³.

Въпреки тези усилия, платформите трябва да направят повече за ефективно справяне с дезинформацията. Въпреки че Facebook вече прилага мерките за прозрачност и към тематично ориентираната реклама¹⁴ за разлика от Google и Twitter, ефективността на мерките и на трите платформи остава под въпрос. Освен това платформите не са напреднали достатъчно по увеличаването на прозрачността на уебсайтовете за хостване на реклами, отчасти поради липсата на ангажираност от страна на рекламната индустрия.

Всички платформи следва също активно и ефективно да си сътрудничат с проверители на факти във всички държави членки и да оправомощят потребителите, за да могат те по-добре да откриват дезинформация. Това може да бъде постигнато например чрез разработване на показатели за надеждност на източниците на информация в сътрудничество с медийни организации.

Платформите следва също така да предоставят реален достъп до данни на изследователската общност при спазване на правилата за защита на личните данни. Сътрудничеството с изследователи ще даде възможност за по-ефикасно откриване и анализ на кампании за дезинформация, надежден мониторинг на изпълнението на Кодекса за поведение и независим надзор върху функционирането на алгоритмите. Комисията ще продължи да насърчава широкото спазване на Кодекса сред всички съответни заинтересовани лица.

¹² <https://www.theguardian.com/world/2019/may/22/far-right-facebook-groups-spreading-hate-to-millions-in-europe>.

¹³ Avaaz (2019): Мрежи на измамата на крайната десница; Институт за стратегически диалог (2019): Анализ на информационните операции за европейските избори през 2019 г.; Междинен брифинг документ; Avaaz и Институт за стратегически диалог (2019): Смущения: доказателства за широко разпространени цифрови смущения на изборите за Европейски парламент през 2019 г.

¹⁴ Напр. по въпросите на имиграцията, политическите ценности, гражданските и социалните права, сигурността и външната политика, политиката за околна среда.

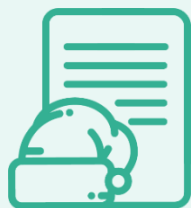

Преди края на годината Комисията ще оцени ефективността на Кодекса след първите 12 месеца на неговото изпълнение. Ако резултатите от оценката са незадоволителни, Комисията може да предложи по-нататъшни инициативи, включително от регулаторен характер.

3. Повишаване на осведомеността и подобряване на устойчивостта на обществото

Необходими са общи усилия за противодействие на дезинформацията и стимулиране на устойчивостта на обществото. Това може да се направи чрез овластяване на гражданите и гражданското общество и осигуряване на базирана на факти комуникация относно ЕС. В периода преди европейските избори институциите на ЕС си сътрудничиха тясно в следните области:

- **Повишаване на осведомеността за дезинформацията:** Институциите на ЕС дадоха начало на редица инициативи за повишаване на обществената осведоменост за дезинформацията в държавите от ЕС, включително семинари, конференции и брифинги за медиите. Като цяло стотици журналисти участваха, което доведе до по-добро разбиране и отразяване на заплахите от дезинформация. Близко 200 участници от гражданското общество, университети и младежки организации се събраха по време на информационни сесии за групи посетители, включително по време на Европейската седмица на младежта в Брюксел.

Поради новите правила на ЕС за защита на данните в Германия се разпространи мит, че децата няма да могат да закачат своите писма до Дядо Коледа (известни като Wunschzettel) на коледната елха в своя град, както повелява традицията. Правилата на ЕС за защита на данните имат за цел да предотвратят използването на личните данни на дадено лице без негово разрешение — в тях никъде не се споменава, че децата не могат да споделят публично какво искат за Коледа, ако техните родители са съгласни с това.

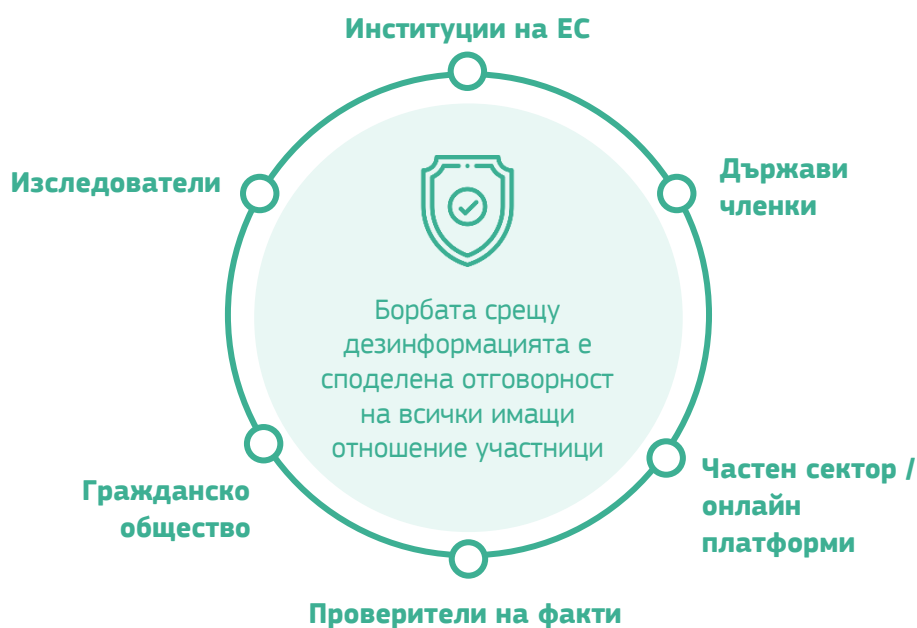
- **По-добра комуникация относно политиките на ЕС:** За да подобрят осведомеността и разбирането на влиянието на ЕС върху ежедневието им, институциите на ЕС комуникираха проактивно и на множество езици с милиони граждани на ЕС чрез социалните медии¹⁵ и чрез комуникационни кампании¹⁶. Европейският парламент стартира кампания за повишаване на осведомеността под надслов „Този път гласувам“¹⁷ и няколко национални органа предприеха подобни действия. Комисията и Европейската служба за външна дейност значително разшириха своите положителни съобщения чрез специални кампании, достигнали до милиони граждани.

¹⁵ Комисията редовно комуникира чрез своите профили в социалните медии по темата за дезинформацията: от януари 2018 г. до април 2019 г. в Twitter, Facebook, Instagram и LinkedIn бяха публикувани 57 поста, които генерираха 54 781 реакции и бяха показани 3 256 476 пъти (само в Twitter и Facebook) и достигнаха до 385 655 потребители (само във Facebook и Instagram).

¹⁶ Европа на резултатите (програма InvestEU, проведена в 16 държави членки и достигнала до над 240 милиона потенциални контакти в периода 2017—2018 г.), Европа, която предоставя възможности (EUandME, насочена към около 100 милиона души на възраст между 18 и 35 години в ЕС и достигнала до над 60 милиона потенциални контакти в периода 2018—2019 г.) и Европа, която

- **Засилване на капацитета на ЕС за реагиране на дезинформацията:** Комисията си сътрудничи с Европейската служба за външна дейност и Европейския парламент, за да произведе и разпространи материали за опровергаване на митовите и повишаване на осведомеността, като използва както академичен, така и институционален експертен опит. Вътрешната за Комисията мрежа за борба с дезинформацията действаше редовно в сътрудничество с други институции на ЕС, като съчетаваше политически експертен опит и комуникационен ноу-хау. Няколко представителства на Комисията създадоха страници на своите уебсайтове с опровержения на дългогодишни митове за ЕС и създадоха партньорства с проверители на факти, редакционни екипи и други инициативи на гражданското общество с цел борба с дезинформацията.

- **Укрепване на устойчивостта на обществото чрез медийна грамотност:** Високото равнище на медийна грамотност е от ключово значение, за да могат гражданите да вземат информирани решения в ерата на цифровите технологии. То е предпоставка за една динамична и модерна демокрация. За да разгърне инициативите за медийна грамотност в целия ЕС и да подчертае добрите практики, по-конкретно на регионално и национално равнище, Комисията организира първата Европейска седмица на медийната грамотност с над 320 прояви в Съюза¹⁷. В съответствие с новата директива за аудио-визуалните медийни услуги¹⁹ държавите членки ще трябва да засилят мерките за медийна грамотност в своите национални рамки в тясно сътрудничество с регулаторните органи и другите заинтересовани страни.

закриля (насочена към възрастовата група между 35 и 55 години и достигаща почти 60 милиона потенциални контакти в периода 2018—2019 г.)

¹⁷ В тази кампания се включиха 300 000 поддръжници, ангажирани с дебата за Европа в своите местни общности и социални групи — както онлайн, така и офлайн. Над 300 общоевропейски организации си партнираха с Парламента, за да популяризират изборите.

¹⁸ Тази инициатива бе проведена в сътрудничество с държавите членки от 18 до 22 март 2019 г.

¹⁹ Директива (ЕС) 2018/1018 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г.

- **Оправомощаване на гражданското общество:** В рамките на Международната мрежа за проверяване на факти бе създаден европейска мрежа от независими проверители на факти, покриваща 14 държави членки, както и уебсайт на 11 европейски езика. Комисията ще продължи да улеснява създаването на мултидисциплинарна европейска общност от независими проверители на факти и научни изследователи. По програма „Хоризонт 2020“ Комисията подкрепя инвестициите в нови технологии за проверяване на съдържание и разпространение чрез социалните медии. Комисията също увеличи усилията си за изграждане на връзки между ЕС и гражданското общество в съседни на Съюза държави партньори. Това даде възможност за идентифициране и изпробване на ръководени от общността решения за борба с дезинформацията.

Комисията създаде Социалната обсерватория за анализ на социалните медии и дезинформацията (SOMA), която улеснява изграждането на контакти, обмена на знания и разработването на добри практики сред независимите проверители на факти. Първоначална група от 14 европейски организации за проверяване на факти имат достъп до SOMA, която също дава начало на мултидисциплинарни центрове за научни изследвания по въпросите на дезинформацията. Механизмът за свързване на Европа също ще предостави финансиране (2,5 милиона евро) за нова инфраструктура за цифрови услуги, насочена към работата в мрежа на проверителите на факти и научните работници.

4. Защита на почтеността на изборите

От случая Facebook/Cambridge Analytica насам и разкритията за вмешателство в избори по цял свят Комисията взе решителни мерки за защита на целостта на изборите и засилване на устойчивостта на обществото, по-конкретно чрез своя пакет от мерки за изборите. Тези действия спомогнаха за постигането на конкретни резултати в следните области:

- **Подобрена координация между избирателните органи:** Мрежите за изборно сътрудничество, съставени от компетентни в областта на изборите органи и създадени в сътрудничество с държавите членки, доведоха до повишена готовност за евентуални заплахи и по-добра координация на дейностите на национално и европейско равнище преди изборите. Дейностите на тези мрежи включват идентифициране на заплахи и пропуски, подготвеност за кризи, кампании за повишаване на осведомеността, усилията за борба с дезинформацията, мониторинг и прилагане на действащите правила и анализи на приложимите национални закони и процедури. Установеното сътрудничество помогна ефективно за подготовката на изборите в държавите членки и за намиране на решения за някои от различията в тази сложна област.

- ▶ **По-добра защита срещу кибернетични заплахи:** С подкрепата на Агенцията на Европейския съюз за мрежова и информационна сигурност (ENISA), Комисията и Парламента бяха организирани практически учения, които помогнаха за подобряване на подготвеността и устойчивостта на кибернетични заплахи²⁰. Институциите на ЕС предприеха стъпки за защита на своите профили в социалните медии и на профилите на избрани свои ключови представители²¹. След като прие нова правна рамка²², ЕС вече може да налага санкции (напр. замразяване на активи, забрана за пътуване), за да възпира и реагира на кибератаки, които представляват външна заплаха за Съюза или държавите от него.
- ▶ **Злоупотреба с лични данни:** За да поясни задълженията за защита на данните, Комисията публикува насоки²³ за начините за прилагане на Общия регламент за защитата на данните в контекста на изборите. Европейският комитет по защита на данните също излезе с декларация за използването на лични данни в политическите кампании²⁴, като се ангажира да работи съвместно с други имащи отношение органи за опазване на доверието в сигурността и почтеността на изборите. Освен това влязоха в сила нови мерки, с които се въвеждат санкции за нарушения на правилата за защита на данните от европейските политически партии²⁵. Комисията препоръча на държавите членки да възприемат същия подход на национално равнище.
- ▶ **Увеличаване на прозрачността:** Държавите членки, както и политически партии, фондации и кампании бяха приканени да предприемат мерки за подобряване на прозрачността на политическите съобщения и реклами. Целта бе да се дадат възможности на гражданите на ЕС да разпознават платени политически реклами и съобщения онлайн и да разбират кой стои зад тях. Това може да се постигне например чрез предоставяне на информация на уебсайтовете за разходите за онлайн дейности, както и за критериите за показване на реклами на определени потребители.

Въз основа на този опит Комисията ще приеме подробен доклад през октомври 2019 г., посветен на изборите и на изпълнението на пакета от мерки за изборите.

В. Заключение

В периода преди европейските избори координираният подход на ЕС спомогна за гарантиране на по-добра подготвеност и координация в борбата срещу дезинформацията. Предварителният

²⁰ Две учения, организирани от ENISA, помогнаха за подготвяне на националните органи за инциденти, целящи посяване на съмнения за легитимността на изборите, както и за сценарий, при който над критична инфраструктура се извършват кибератаки преди и по време на европейските избори. Над 70 експерти по справяне с инциденти от държавите от ЕС участваха в последното учение през май 2019 г.

²¹ Услуга за одит на социални медии (SMAS), предоставена от екипа на ЕС за незабавно реагиране при компютърни инциденти.

²² Регламент (ЕС) 2019/796 на Съвета относно ограничителни мерки срещу кибератаките, които застрашават Съюза или неговите държави членки, ОВ L 129I, 17.5.2019 г., стр. 1—12; Решение (ОВППС) 2019/797 на Съвета относно ограничителни мерки срещу кибератаките, които застрашават Съюза или неговите държави членки, ОВ L 129I, 17.5.2019 г., стр. 13—19;

²³ COM(2018) 638.

²⁴ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb-2019-03-13-statement-on-elections_en.pdf.

²⁵ Регламент 2019/493 за изменение на Регламент № 1141/2014 по отношение на процедура за проверка във връзка с нарушения на правилата за защита на личните данни в контекста на изборите за Европейски парламент, ОВ L 85I, 27.3.2019 г., стр. 7—10.

анализ показва, че този подход е допринесъл за разобличаване на опитите за дезинформация и опазване на интегритета на изборите²⁶, като същевременно е защитил свободата на изразяване на мнение. Най-високата избирателна активност през последните двадесет години (50,97%) е отражение на интереса на гражданите към Съюза и неговото значение за живота им.

Място за самодоволство обаче няма. Дезинформацията е разрастваща се заплаха, за справяне с която са необходими непрекъснати научни изследвания, позволяващи на политиката да се развива в крак с новите тенденции и практики. Злонамерени източници в ЕС и извън него постоянно използват нови тактики и все по-често предприемат по-маломасштабни операции на местно равнище, които е по-малко вероятно да бъдат забелязани и изобличени. Целта на тези операции е същата — да разединяват обществото и да подкопават доверието на гражданите в демократичните процеси и институции.

Защитата на нашите демократични процеси и институции от дезинформация и манипулации е дългосрочно предизвикателство и изисква постоянни усилия. Необходимо е сътрудничество между институциите на ЕС и държавите членки, както и адекватни човешки и финансови ресурси за по-ефективно откриване, анализиране и разобличаване на дезинформационните кампании и подобряване на подготвеността за справяне с тях на национално и европейско равнище. Частният сектор и по-конкретно онлайн платформите носят специална отговорност в борбата с дезинформацията.

В приноса си към неофициалната среща на лидерите на ЕС-27 в Сибиу на 9 май²⁷ Комисията изтъкна, че възходът на целенасочените кампании за дезинформация ще продължи да бъде голямо предизвикателство в бъдеще и призова за съвместни действия на институциите на ЕС и държавите членки за справяне със заплахата.

Европейската служба за външна дейност и Комисията заедно с държавите членки допълнително ще засилят сътрудничеството в рамките на системата за бързо предупреждение, включително чрез разработване на обща методология за анализ и изобличаване на кампаниите за дезинформация и по-силни партньорства с международни партньори като Г-7 и Организацията на Северноатлантическия договор.

По-късно тази година Комисията ще докладва за изпълнението на пакета от мерки за изборите и ще оцени ефективността на Кодекса за поведение. Въз основа на това могат да бъдат обмислени допълнителни действия за осигуряване и подобряване на дългосрочното реагиране на заплахата.

Комисията и върховният представител са решени да продължат своите съвместни усилия за защита на демокрацията в ЕС от дезинформация и манипулации. Наша обща отговорност е да защитаваме правото на гражданите на ЕС да получават основана на факти, обективна и надеждна информация.

²⁶ Това бе признато и от независими участници и медии. Споредизследване на Оксфордския интернет институт по-малко от 4% от източниците на новини, споделени в Twitter новини в периода преди европейските избори, са били източници на дезинформация, докато публикациите на професионалните новинарски агенции са получили 34% от споделянията. Според FactCheckEU в периода преди европейските избори е имало по-малко дезинформация от очакваното и тя не е преобладавала в обсъжданията, какъвто бе случаят при последните избори в Бразилия, Обединеното кралство или САЩ.

²⁷ COM(2019)218